

Evangelium og kultur – et mangfoldig tema

På bakgrunn av KVs misjonskonferanse i Salvador, Brasil, høsten 1996 («Kalt til ett håp. Evangeliet i ulike kulturer»), forfølger vi tråden fra NOTMs forrige nummer. Fra en side sett er temaet *evangelium og kultur* så omfattende at det nesten er meningsløst. Hva i kirkens liv og oppdrag er uten sammenheng med et tema som dette? Sett fra en annen side er temaet nettopp av denne grunn vesentlig og konstant ufrakommelig. Det er bare om å gjøre å ha klart for seg hvilke aspekter ved spørsmålet en til enhver tid beskjeftiger seg med. I så henseende tør foreliggende nummer være illustrerende.

I spalten *Økumenisk misjonsperspektiv* legger Kjell Nordstokke seksjonsrapportene fra konferansen under lupen. Analysen gir til ikke overraskende konklusjoner. For det første viser den hvilket mangfold av aspekter et tema som *evangelium og kultur* presenterer for kristen misjon. For det andre innebærer et konferansmateriale som består av fire selvstendige seksjonsrapporter, at de ulike aspektene og synspunktene blir stående uten systematisk og integrert bearbeidelse i forhold til hverandre. Dermed etterlater materialet en rekke uavklarte spørsmål. (Jf samme konklusjon i mine synspunkter på KVs misjonskonferanse i San Antonio 1989, *TTK* nr. 2 1990). Dette sier både noe om de store misjonskonferansenes begrensninger, og om nødvendigheten av at vi i vår egen sammenheng arbeider videre med de uavklarte spørsmålene. Nordstokkes analyse må for øvrig leses i sammenheng med de to oversatte aktstykkene vi presenterte i vårt forrige nummer («Konferansens budskap» og «Forpliktelser»).

At det fins både lærerike og foruroligende misjonshistoriske perspektiver på temaet *evangelium og kultur*, vet vi adskillig om. Ludvig Munthe har viet et langt liv til å dokumentere sider ved dette for norsk Madagaskarmisjons vedkommende, og til å vise andre forskere hvor i arkivenes stille verden skattene er å finne. Artikkelen «Den

gassiske presten Daniel Aas og kona Elisabeth» er med sin tekst og sine noter et nytt eksempel på at her ennå ligger mye interessant stoff og venter på behandling. Assosiasjoner til vårt tema florerer allerede ved Munthes innledning: «Då me som nye misjonærar i 1946 kom til Madagaskar, vart me i Fianarantsoa mottekne ... av den gassiske pensjonerte soknepresten Daniel Aas. Han letta på tropehjelmene og sa på korrekt norsk: 'Velkomne til Madagaskar! Hvordan har folk det på Sand og i Sauda?'»

Thor Halvor Hovlands bidrag innebærer en ny vri på de etiske aspekter ved den misjonsteologiske *evangelium-kultur*-tematikken. Med tanke på misjonærenes ståsted – ikke bare i, men mellom kulturene, skal det verken mye fantasi eller erfaring til for å se at krysspress mellom ulike kulturelt betingede forventninger kan føre inn i etiske og moralske dilemma. Hovlands «Yrkesetikk for misjonærer» fortjener alvorlig overveielse blant «arbeidstakere» og «arbeidsgivere» i norsk misjon.

Religionsteologiske spørsmålsstillinger av dogmatisk karakter er en tredje vesentlig side ved temaet *evangelium og kultur*. Men det gjelder igjen: her er mye ugjort i norsk teologi. Det er ett av motivene som åpenbart har forårsaket Bård Mælands arbeid, «Religionene som systematisk-teologisk problemfelt». Mæland representerer en ny generasjon av velorienterte teologer. Overbevist om at religionene representerer en «fundamental-» og «totalteologisk» utfordring for kristen teologi, begir han seg inn i problematikken uten frykt for de dybder den rommer.

Heller ikke med foreliggende eksemplifisering av ulike aspekter anser vi oss ferdige med denne omgangens oppmerksomhet på *evangelium og kultur*. Neste nummer vil bringe flere bidrag.

Jan-Martin Berentsen